

po gostokrat razveseljujejo. Kriči ti in kričite vsi črni podrepani črnega „Mira“ svoj „živijo“, ko bode kje začelo goreti kako hočete, ogenj se od tega ne bode pogasil. Mi gasilci pa bodemo klicali „Gut Heil“ in bodemo ne meneč se za preteče nam nevarnosti gasili ogenj in to če gori pri liberalcu ali klerikalcu, pri Nemcu ali Slovcncu, ker ne poznamo pri resnih udarcev usode nobene razlike. Da pa smo začeli brizgati po blatu, ki ovija tvojo osebo klerikalni dopisunček, za to nam moraš biti samo le hvaležen.

Gasilec.

Dopisi.

Iz Stanovskega pri Poljčanah. (Občinske volitve.)

V eni zadnjih števil „Slovenskega Gospodarja“ je bil priobčen članek pod vzglavjem iz Stanovskega. Ta članek je kritikoval zadnje občinske volitve. Isti članek pa ni bil iz Stanovskega, ne, pač pa iz poljčanskega farovža. Od nekdanj je vladal pri nas najlepši mir, vse, tudi volitve itd. so se vršile v najlepšem miru in v zastopnosti. Tokrat pa je prišel rušiti miru in zastopnosti tisti znani, predobro znani župnik iz Poljčan Cilenšek. Posrečilo se je temu apostolu miru, da je razrušil ves mir v Poljčanah, tako, da so župniku že skoraj vrata vseh boljših hiš zaprta, sedaj pa še poskuša pri nas podkapati slogo, mir in zastopnost. Pri volitvi je župnik hotel rogoviliti, a ni se mu posrečilo, kajti vrli in hrabri možje, posebno pa koreniti mladi Albin Grundner so župniku razsvetili po zaslušku stališče. Stanoskovčani so si izvolili v novi odbor tudi priljubljenega g. Antona Grundnerja in Alojza Grundnerja iz Poličan. Seveda to ni bilu dopisunčeku „Gospodarja“ nikakor po volji. Dotični članek pravi: „Ali je lepo za našo občino, da sedijo tujci v našem občinskem odboru, namreč Tona in Alojz Grundner?“ — Dopisunče istega članka, naj ti bode povedano: Za našo občino ni samo lepo, temveč celo častljivo, da sta g. Anton in Alojz Grundner naša občinska odbornika. Ta gospoda sta naša domačina, v celi fari in v celem okraju zaradi svojega poštenja in svoje milosrčnosti znana in priljubljena. Že marsikateri kmet je našel pri njunih hišah pomoči, že marsikateri siromak vsili podporo, bodisi z denarjem ali z živili. Dopisunček „Gospodarja“ obžaluje tudi našega sedajnega občinskega prodstojnika, češ, da je zapleten v zanjke poljčanskega Antona Grundnerja, čeprav imajo Slovenci dovolj posojilnic. Da, da, Slovenci dobro vemo, da je na svetu dovolj klerikalnih posojilnic, a dobro smo že spoznali zdavnej, kako postopajo ti uderuški zavodi posebno s kmeti, kateri jim pridejo v zanjke. Za časa volitev jih lovijo obljubojoč jim vse mogočno, pozneje pa jih nič več ne poznajo. Ako še kmet dobro shaja in še si pridobi povrh dva dobra poroka, potem mu dajo denar in mu denejo s tem uzdo na glavo, potem pa se ubošča Bog usmili ako se klerikalcem pri volitvah ne upogne, ako ne ravna po njihovi volji. Ravno pred kratkim smo imeli mi kmetje pri sodnji v Slovenski Bistrici žalostno pri-

ložnost opazovati, kako je bistricka posojilnica brez usmiljenja mučila nekega kmeta. Ni pomagala ne prošnja ne jok ne stok samo možnja. Radi dveh sto kron bi mu bili posestvo prodali, če ne bi bil siromaku v največji sili in v zadnjem trenutku pomagal gospod Stiger v Slovenski Bistrici. In to je ravno tisti Stiger, katerega tudi smrdljivi klerikalni hinavci v svojem lažnjivem „Gospodarju“ črnijo najbolj. Stiger pa se je usmilil kot Nemeč slovenskega kmeta in je plačal za njega dolg. — Kar se tiče volitve so bojda klerikalci vložili proti njej ugovor. Naj jim bode zagotovljeno, da bodemo mi Stanoskovčani zmiraj stali trdno kot skale in se bodemo vedno potezovali za vrle, poštene može iz Poličan in ako se poličanski župnik Cilenšek celo na glavo postavi. Ako se ta župnik na Stanovskem še enkrat tako vede, kakor se je to zgodilo za časa volitev, tedaj je mogoče, da se mu po zasluško kaj drugega pripeti, zakaj ljudstvo je že jako razkačeno. Mi hočemo imeti medsebojni mir in želimo medsebojno ljubezen, kakor je vladala do sedaj med nami. Volili bodemo vsikdar znane nam može, v korist in blagor občine, vsih privandranih hujskačev pa se bodemo branili in če bo treba z bičem. Omenimo še, da je zmerjal našo volitvo tudi neki špehasti koštrun. Ta debeluh bi seveda sodil župniku najbolj za tukajšnega župana. Toda pa ne bo in ne bo! Koštrun, le počasi, le miren bodi, drugače posežemo po rogovih, Pohorčani pa nam bodejo pomagali! Le pometi pred svojim pragom, smetja, gnilobe in blata je tam dovolj.

Kmečke korenine.

Kraljovci v ljutomerskem okraju. Dne 8. p. m. je občinski odbor v Kraljovcih pri Sv. Jurju ob Ščav. sklenil, da se mora tamošnja strelna postaja odstraniti in je utemeljil ta skep s tem, češ da so odborniki spoznali, da strelanje proti toči ničesar ne koristi. Vsem profesorjem, vsem zvedencem svetujemo, da jim toraj te zadeve ni treba več preiskavati, ker so jo občinski odborniki v Kraljovcih dognali na brezdvomen način. Največji učenjaki še se niso popolnoma zjedini, je li strelanje proti toči koristno ali ne, bistre, umne glave odbornikov v Kraljovcih pa to gotovo boljše vejo. Najbrž jim je župan Borka tako pamet razjasnil. Borka je bila namreč vjela agitacija za okrajne volitve, radi tega seveda je nepotrebna strelna postaja. Ako Kraljovcem toča poklesti pridelke, potem jim naj pomagajo na drug način jasne glave občinskih odbornikov. Te bodejo gotovo znajšle nekaj boljšega, kakor je streljanje proti toči. Ako pa ne znajdejo, potem ta jasnost ni Bog ve kako velika in vsakdor nam bode rad odpustil, ako bodemo mi začeli dvomiti o njej. — Kraljovski prijatelji strelanja proti toči.

Iz Loke pri Frajhamu. Nadučitelj Skrbinšek ima strašansko mnogo opraviti z politiko in s kovanjem dopisov za klerikalne časopise. Ne vem, če je to ravno naši šoli v korist, to pa vem, da pri nas deca po triletnem šolskem poduku navadno ne zna niti ne v redi brati niti ne pisati. Toda to prepustim na razsodbo drugim! Danes hočem o Skrbinšku pove-

dati le to, kako pobožen je in kako je hodil on z nekim kmetom k Sv. Martinu na božjo pot. „Kjer je liberalno polje, tistega se Bog ogue“, tako je razlagal Skrbinšek strmečemu kmetu spremljevalcu svoje prepričanje. In šla sta dalje. Ko prideta k Sv. Martinu, nista nikakor obiskala Sv. Martina, ne, zavila pa jo sta naravnoč tje, kjer je bilo za dobiti izvrstne kapljice. Oh žlahtna vinska kapljica, kakor vendar človeka zmotiš! Kaj se zgodi? Prišel je večer in hotela sta iti domov, a ni se jima dalo. „Pa pri meni lahko spite“ rekel je gospodar. „Ne, ne, jaz sem nadučitelj, jaz ne morem spati tukaj“, rekel je Skrbinšek. In vinski duhovi so ga nesli domov. Kaj se zgodi? Skrbinšek pride v sred gozda, se sleče, vleže, misleč, da je doma. Po noči se prebudi in jo odkuri, ne da bi se oblekel iz gozda. Slučajno pride do nekega kmečkega stanovanja, tam potrka na okno in prosi naj mu odprejo. „Ne ustrašite se, da sem brez obleke, duhovi so me imeli v rokah!“ tako je zaklical gospodarju. Ta ga je gostoljubno sprejel in poslal iskat obleke. Tako se je izognil Skrbinšek liberalnega polja. Gospod Skrbinšek, zakaj pa tega niste poročali klerikalnim časopisom? Gotovo bi Vam bil „Gospodar“, „Dom“ itd. za to hvaležen! Štmartinski romar.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Žalostno razmerje je nastalo med našim ljudstvom in med hujskajočim našim kaplanom Beratom. Berat, mi te vprašamo, si li ti pravi sin sv. Frančiška, spolnuješ ti besede Kristusove, kot Kristusov oznanjevalec svete vere? „Ljubite se med seboj“, „mir vam bodi“, to so bile besede Kristusove. Čisto drugače pa razumeš ti Kristusov nauk. Ako ne bi hodil po hišah in ne bi hujskal ljudi, potem gotovo tudi nihče ne bi od tebe poročal v časnikih. Resnica pa je, da si bil pri hišah in si šuntal gospodinje, ko ni bilo gospodarjev doma, proti gospodarjem in jim prigovarjal, da bi morale „Štajerca“ zažgati. O tem nočemo nadalje govoriti, kot vzgled ti stavimo samo častivrednega starčeka patra Celestina. Ta ni nigdar ljudi šuntal in je bil radi tega tudi pri vsakem človeku priljubljen. Isto je bil tudi pater Gelazij. Oba ta dva sta delala čast in slavo vsem Frančiškanom. Pater Gelazij si niti ni toliko prislužil, da bi mu samostan postavil spomenik, kar je zares jako žalostno. Seveda, za politično agitacijo, za prirejanje mladeniških shodov ima samostan denarjev dovolj. Oponašalo se nam je tudi, da se redijo naši otroki s klosterskim kruhom. Na to odgovorimo, da za teh par koščekov kruha, katerega dobivajo siromaški šolarčki, mi farmani dovolj zbirce klostru podelimo. Gospod župnik, svetujemo vam, da bi imeli Berata malo bolj pod nadzorstvom. Ukažite mu, naj raji moli za svoje farane, kakor pa njih hujska. Nam trezno mislečim faranom se zdi tak redovnik zares malo čuden. Političnih hujskarij mu gotovo red sv. Frančiška ne zaukaže. Kristus je rekel: „Dajte Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega.“ Mi mislimo, da ste nas razumeli! Da bi Berat pobiral po fari raji denar za spomenik patra Gelazija, kakor pa za klerikalne

časopise. Sicer pa bi svetovali Beratu, naj se naravnost sam na „Štajerca“, potem mu ne bode treba tetralista prosjačiti po drugod. Zadnji „Štajerc“, kateremu je čital iz prižnice, je veljal 3 rozite in eno portorikeč Berat, kaj porečeš k temu, da mi naprednjaki im tebe vse zvemo, kaj boš porekel k temu, da ti oev ljubimo že danes, ako se ne poboljšaš, da bomo razkre svetu še nekaj bolj skrivnega, kar sicer morda ne boile tebe zanimalo, pač pa neke farske device. — ar

Več farmanov.na

Od Velike Nedelje. Dragi „Štajerc“, tudi tebi eč najbrž znano, da prireja tukajšni kaplan gledališdgl igre ali teatre. V igrach se podučujejo samo mlada ddo kleta. Uk za igro pa se vrši v kaplaniji večkrat celol do 11. ure po noči. Ta uk podpira g. kaplan tue: z vinom in pivom, seveda da so dekleta bolj živahnio Ko pa učenje in popivanje mine, grejo dekleta ol temni noči domov, ena ostane navadno še delj čata v kaplaniji, ker se ima najbrž še več učiti. — Lji igralke so vse v takozvani „Marijini družbi“, gospe kaplan pa je duhoven, toraj najbrž že ve kako sila morajo podučevati dekleta v gledaliških igrach. la zadnjih igrach, ki so se vršile v šolskih prostorih ne sv. Štefana dan in na dan novega leta, predstavljapr se je med drugim sama sveta nebeška porodnica gaš neke deklice. Te igre pa so se vršile zvečer, navzotol je bilo mnogo mladine, obojnega spola. Sedaj pa i lahko ve vsakdor, da se ta mladina ni zanimala s mo za prizore na odru, temveč da se je kratkočasie in to prav temeljito tudi sama med seboj. Ali 9 morda igra tako uplivala na neke mladeniči, da sto spremljali grozno navdušeni nektere dekleta pozno ol noč domov? To sam Bog ve! Toliko pa vem jaz, dve tisti oče in tista mati, katerima je zares za dušno blagor njihovih hčerk, nikdar ne smeta pripustiti, d bi igrale hčerke v teatru, ali, da bi obiskale takBl ponočne predstave, naj bi še bile tako nabožne. lo

Opomba uredništva: Prav iz srca nas veseli, drj vendar že ljudstvo sprevidi, kako nevarne so te igr mladini. Ta dopis potrdi to, kar smo mi pisali zaz večkrat o teh kaplanovih teatrih. K dopisu hočemil dostaviti samo to: Stariši, prečitajte in jemljite v pna štev besede moža poštenjaka iz Vaše sredine, nste puščajte Vaših hčerk k tem gledališkim predstavamz Stariši, Vaše hčerke naj grejo k meši, in k večere nicam, potem pa takoj domov. In ako nimajo domso nikakega dela, dajte jim v roke rožni venec, pa nala rajši molijo, potem si bodele ohranili nedolžnost Vapo ših hčerk, sebi pa mirno vest. ei

Hočko Pohorje. Iz našega kraja dragi nam „Štapa jerc“ malo kedaj kaj slišiš, a vendar nismo „zabitaj pohorci“, čeprav nas naš nadučitelj Konrad Mejaušesp kaj rad nazivlje s tem imenom. Zakaj pa mi tegpi gospoda nikakor ne maramo, bodejo po sledečih vrsta prav lahko sprevideli bralci „Štajerca.“ — V šoli imPr ta gospod debelo palico, katera se je prineslka za to v šolo, da bi deca ž njoj kazala na zemljevidulil A ta palica se abi v sesnici za to, da naš nadučitelČ ž njo po naš. • a brez vsega usmiljenja udriha. Preiti kratkim je pretepal nadučitelj ž njo šolarja Franc

Črna zavoljo slabe pisave tako, da je imel ta ubogi otrok ves črn hrbet. Ko je pa nadučitelj zvedel, da mu pretil vsled tega tožba, začel se je z očetom tega dečka pogajati. Poslal mu je, da bi ga pomiril, dva umazana ovratnika in star klobuk. Razburjen oče se seveda ni pustil s tem potolažiti, temveč je poslal te cunje nazaj. V drugič mu pošlje 10 kron, te so bile sprejete! Na tisti dan je pretepal nadučitelj šolarco Heleno Kosič tako, da je ta otrok iz šole komaj domov prilazil. Deklica ni bila od tistega časa več v šoli. Morali so jo dati v bolnišnico v Maribor. Oglejmo si tega učitelja še malo od druge strani. Ako kdo temu mogočnemu gospodu naznani, da je otrok bolan, se nadučitelj zareži nad njim navadno tako tudile: „To je laž, prinese mi zdravniško spričevalo. Sicer pa bodete tak ali tak kaznovani, jaz se držim vsolske postave!“ Ako se otrok nadučitelju pritoži, da ga glava boli, zakriči ta prijatelj mladine nad — Tenjim: „Odrtaj si jo in jo vrži psovi!“ Ta gospod je gotovo zgrešil svoj pravi poklic. Bolj primerna bi bila za njega služba pri kakšnem ogerskem grajščaku, da bi mu nadzoroval živino. Mi pa ne pustimo in ne pustimo, da bi se tako postopalo z našo mladino. Prosimo te dragi „Štajerc“, priobči to, in ker pomagaj, kakor slišimo po drugod kaj rad teptanim kmetom, pomagaj in svetuj tudi nam hočkim pohorcom.

Slede podpisi.

(Opomba uredništva: Priobčili smo ta dopis, čudeč se, da se zamore pri nas na Štajerskem v letu 1905tem še kaj takega goditi. Učitelj, ki tako postopa z mladino, spada pred sodnijo. Kje je Vaš šolski nadzornik? Ali ga ne veste poiskati? To Vam svetujemo. Kdor je brez usmiljenja, ta ne zasluži tudi, da bi mu drugi prizanesli.)

Št. Peter pod Kunšpergom. Slavno uredništvo! Blagovolite sprejeti v Vaš list nastopni popravek dopisa, natisnjenega v Vašem listu z dne 8. januarja 1905 pod naslovom Št. Peter pod Kunšpergom, v kolikor se isti tiče moje osebe: Ni res, da sem jaz g. dr. K. Gelingsheimu na tak način, ki ni zbudil nikakega suma, ovadil oziroma na brezdvomen način označil kot pisca člankov „Curiosa“ v „Süddeutsche Presse“ g. župnika Tombaha — tedaj njega izdal; — tudi ni res, da se je pozval za pričo o celi stvari oveščeni oziroma kot slučajno pripoznani sovedec g. dr. Jankovič radi tega, da se ne bi slutilo da sem jaz tajno stvar izdal; dalje ni res, da sem pozneje vse ono, kar „Štajerc“ o meni piše, v Kozjem v zemljiškem uradu izpovedal in priznal. Res je pa, da nisem na nikogar in na nikakoršen način uplival, da so bili članki „Curiosa“ pisani, in da sploh nisem vedel, da g. župnik Tombah te članke piše. V Kozjem, dne 23. januarja 1905. Dr. Jos. Barle.

Ogoška gora pri Oplotnici. (Občinske volitve). Pred kratkim so se vršile pri nas občinske volitve, katerih se volilci že dolgo niso vdeležili v tako velikem številu, kakor tokrat. Čeprav je župnik iz Čadrava, katerega je „Štajerc“ svoj čas pobiksalski, agital na vsak mogočni način, da bi spravil svoje kandidate v odbor, je bilo vse zastoj. Dosegel je

se svojo agitacijo le toliko, da so kmetje iz njegovega kraja spoznali farške nakane in prišli vsi na volišče. In župnik je dobil kmečki odgovor. Njegova stranka je pri volitvi namreč sijajno propadla. Tukaj naj bodejo tudi navedene velepomembne besede vrlega sedajnega občinskega predstojnika, katere je zaklical ta mož poštenjak od pet do glave v pričo vseh volilcev župniku Bezenšek in ki so se glasile: „Gosp. župnik, pustite nas kmete pri miru, skrbite za svojo cerkev in ostanite pri oltarju, kakor mi kmetje pri plugu.“ — Vsa čast in hvala takemu možu, kateri tako odločno postopa za blagor kmečki. Vi volilci klerikalne stranke, ki ste pripomagali k zmagi v Oplotnici, vi vsi tamošnji farški podrepniki, pridite k nam v šolo. Ali Vas ni sram pred našimi kmeti o katerih Vi pravite, da so še daleč za vami. Evo jih, volilci, kateri so po vašem mnenju bolj „zabiti“, kakor vi, so pokazali, da so Vam za več, kakor sto let naprej. Slava našim vrlim volilcem, slava našim naprednim kmetom, našemu vrlému občinskemu predstojniku! Živela cela naša napredna občina!

Razne stvari.

Ranjeni ruski oficirji na Avstrijskem. Kakor se poroča, so se pripravila po raznih letoviščih in kopalniščih ob Gardskem jezeru na južnem Tirolskem stanovanja za več kakor tisoč ranjenih ruskih častnikov, kateri se pripeljajo na Tirolsko začetkom meseca marca. Med temi oficirji bode tudi junak iz Port Arturja general Stössel.

Živ pokopan. Strašanskemu zločinu so prišli v Mesini na Italijanskem na sled. Mladi ljudje so našli na nekem oddaljenem polju kosti nekega mladeniča, kateri se je najbrž že pred večimi leti tam zakopal. Vprašali so tudi nekega tamošnjega gospodarja, kam da je odišel njegov sin, da ga ni od nikoder več domov. Oče se je prestrašil in je obstal, da je s pomočjo svoje žene svojega sina odstranil. Oče je sam izpovedal, da je sina s svojo ženo živega pokopal ravno tam, kjer so našli imenovane kosti. Seveda so ga takoj zaprli. Njegovi ženi se je posrečilo uiti in še je do sedaj niso dobili.

Zopet obsojen duhovnik. Porotno sodišče v Loire na Francoskem je obsodilo duhovnika Aleksandra Gouillon, ker je onečastil 9 šolskih deklic v starosti od 9 do 13 let v — petletno težko ječo.

Pošljite nam pozive! Vse tiste, ki še nam niso vposlali pozivov, katere smo jim pred kratkim poslali, prosimo naj pridno in hitro zbirajo podpise. Potem pa naj vpošljejo pozive zopet na uredništvo nazaj. Pozivi so v Vaš, a nikakor pa v naš korist!

Kupčijska pogodba s Srbijo, katera je bila za Avstrijo zelo škodljiva, se je te dni odpovedala. Dobro tak! Kaj pa je bilo treba tudi Avstriji te pogodbe z deželo korupcije in kraljevskih morilcev?

Na Ogrskem je začelo zopet grozno vreti. Pri zadnjih volitvah se je sestavil parlament, kateri je v nasprotstvu vlade. Vodja vseh nezadovoljnejev je